

Buong Teksto

ANG ALAMAT NG PALAY

Ang kwento natin ngayon ay pinamagatang “Ang Alamat ng Palay” nilathala sa Baguio Midland Courier ng ika-1 ng Enero 1950. Ito’y isinalin mula sa Ingles ni Paolo Ven B. Paculan at babasahin ni John Benvir Serag. Isang Alamat Ibaloi.

Noong unang panahon, nag-uulam na ang mga tao ng baboy at ibang hayop, ngunit wala silang kanin. Kumakain sila ng kamote, gabi, natung, at pakô. Mayroon ding saging,

mangga, bayabas, at papaya. Ito ang panahong wala pang daga at pusa sa mundo.

Noo’y may isang mabuting Mambubunong (o pari) na may mahikang mula kay Kabunian, ang Maylikhang nakatira sa Mundong Itaas. Backbongan ang kaniyang pangalan at madalas siyang maawa sa mga tao dahil sa kanilang kinakain.

Sa pagdaloy ng mga tag-araw at tag-ulan, tag-init at taglamig, nangyaring naanyayahan si Dackbongan na pumunta sa Langit para sa isang dakilang ritwal na idaraos alang-alang kay Kabunian. Kaya naglakbay siya ng maraming araw, inakyat ang tuktok ng Bundok Pulag, at nang makita ang hagdang nakatayo roon, pumanhik siya tungo sa mundo sa ibabaw ng mga ulap.

Doon, nakakita siya ng isang malaking kubong napapaligiran ng napakaraming tao. Ito ang tahanan nina Kabunian at Bugar, ang maganda niyang asawa.

Labis na ikinatuwa ni Dackbongan ang ritwal, lalo na ang pagkain ng kanin, na tila di niya pinagsasawaan. Nanatili siya roon ng ilan pang araw upang namnamin pa ang lasa nito. Napansin ni Kabunian ang hilig ni Dackbongan sa kanin at tinanong ito kung nais niyang magbaon nito pauwi. Agad namang umoo si Dackbongan. Kaya tinuruan siya ni Kabunian kung paanong patubigan ang mga bukid, kung paanong pasibulin ang mga binhi ng palay, at kung paanong itanim at alagaan ang uhay.

Dagdag ni “Ngunit upang magkaroon ng masaganang ani, kailangan ninyong isagawa ang Kosday kanyaw alang-alang sa akin. Tiyaking nakapatay lahat ng apoy sa nayon.

Madaling araw isasagawa ng Mambubunong ang ritwal sa bawat bahay. Tatanggap siya ng apoy mula sa akin sa pamamagitan ng Kolidi--ikikiskis niya ang isang pirasong kawayan sa isang biyak na kawayang may panggatong. Isasalaysay kung paanong nakakuha ng pagkain si Kabigat ng Mundong Itaas kay Kabigat ng Mundong Ilalim at tatawagin niya ang tatlong yumaong Mambubunong na sina Baking, Angay, at Bugawa. Magkakatay ng isang baboy, at ipapahid ang dugo nito sa mga mukha ng buong mag-anak. Pagkatapos ng Kosday kanyaw, magkakaroon ng man piju o limang araw ng pahinga. Kailangang matupad ang lahat ng ito,” diin ni Kabunian.

Nangako si Dackbongang sundin ang lahat ng utos ni Kabunian. Maingat niyang inipit ang mga butil ng palay sa kaniyang bahag at muling pumanaog sa lupa. Maingat siyang gumawa ng mga palayan at tinupad lahat ng sinabi ni Kabunian. Dail dito, sumagana ang buhay niya at nagkaroon ng kanin ang lahat ng tao.

Ngunit paglipas ng panahon, nakalimot ang mayamang si Dackbongan na gawin ang kanyaw. Nagalit si Kabunian at lumikha ng mga daga upang kainin ang palay.

Nagsisi si Dackbongan sa paglimot niya sa mga utos ng diyos. Naawa naman si Kabunian kaya lumikha siya ng mga pusa upang kainin ang mga daga. Kaya nailigtas ang aning bigas at nagkaroon din ng daga at pusa sa mundo.

Mula noon, isinasagawa na ng mga tao ang Kosday kanyaw bago mag-ani ng palay.

***

Source: Baguio Midland Courier

Mga Kasalukuyang Kwento sa Serye

In English

The Monkey and the Turtle
Sun and Moon
Sagacious Marcela
The Story of our Fingers
Why the Cow's Skin is Loose on the Neck
The Lost Necklace

In Filipino

Ang Pagong at ang Matsing
Ang mga Paglalakbay ni Juan
Ang Pinagmulan ng Daigdig (Si Malakas at si Maganda)
Ang Unang Unggoy
Ang Alamat ng Palay
Ang Pinagmulan ng Lamok
Kung Paano Yumaman si Jackyo

Abangan ang iba pang kwento sa seryeng podcast na ito.

PAGKILALA

Areté

Ma. Mercedes Rodrigo Ricardo Abad	<i>Executive Producers</i>
D Cortezano	<i>Producer</i>
John Robert Yam	<i>Overall Sound Designer</i>
Harold André Santos	<i>Theme Music Composer</i>
Jethro Nibaten	<i>Episode Sound Designer</i>
John Robert Yam Nilo Beriarmente	<i>Sound Engineers</i>
Ivy Baggao	<i>Talent Coordinator and Production Associate</i>
Adriane Ungriano Justine Ray Santos Duane Ligot Rey Sotto Ralph Joseph Adarlo Carlos Hombrebueno	<i>Sound Design and Technical Team</i>
Arielle Acosta Vannessa Reventar	<i>Logistical Support</i>

Ross Du *Illustrator*

Arielle Acosta
Lazir Caluya *Brand Developers*

Dreamlist Digital *Web developers*

Ateneo de Manila Basic Education / Ateneo Junior High School

Jose Antonio P. Salvador *Principal*

Genalyn S. Sanvictores *Assistant Principal for Academic Affairs*

Paolo Ven B. Paculan *Senior Teacher, Subject Area Coordinator, Filipino*

Krinstine Ann P. Valdellon *Master Teacher, Subject Area Coordinator, English*

John Benvir Serag *Assistant Teacher, Filipino Subject*

Additional Music Credits

CANAO 2016 KAPANGAN, BENGUET, *Noreen Taggers*

Ritual: kanyaw ritual, *Yasubiro Morinaga*

Wedding or harvest(Kankanaey), *Yasubiro Morinaga*

Thanksgiving dance for wedding or harvest (Ifugao), *Yasubiro Morinaga*

Country Field Sound Effect | COUNTRY FIELD SFX - 2 | HD, *n Beats*

Leaves Russle On Tree [SOUND EFFECT], *Freeify Music*

Spring Birds Chirping Sound Effect [FREE DOWNLOAD], *VideoPlasty*

10 Chicken SOUND EFFECTS - 10 Effects, *Tutor IS*

Pig Oink Sound Effect, *Sound Effects*

Dog Barking To Make Your Dog Bark Or Tilt Head, *Hrithik Garg*

Goat Sound Effect - Bah, *Winny Marini*

Tibetan Singing Bowl Sounds - OM, *AnthonyTilottaTV*

Saviour Kasukuwere rally with Mnangagwa in Dzivarasekwa, *Team Zw*

pig sound ouk ouk - sound of pig effect, *League Of Sounds*

Blood Splat Sound Effect, *zero*

Thunder Sound effect, *MrS roundtable*

25 ANIMAL SOUNDS Real Animal Sound Effects HD, *Dayhan RV*

Angry Cat sound effect, *One Hour SoundTube*

Sparkle Sound Effects, *All Sounds*

Rock Falling Sound Effects, *All Sounds*

Heaven Sound Effects, *All Sounds*

Squelch Sound Effects, *All Sounds*

Shake - Shaking Sound Effects, *All Sounds*

Snake Hiss Sound Effects, *All Sounds*

Water Lapping Wind Sound Effect, *Audio Library*

Walking Through Woods Sound Effect, *Freeify Music*

ASMR All In One, *ASMRSurge*

ASMR tapping, *RaffyTaphyASMR*

Cree Spoken Word, *Cikewes - Topic*

Fairy Dust Sound Effect

ਝੜਝੜ Rattle Sound

Campfire Sound Effect 01

Alamat ng Pinya

Noong unang panahon may nakatirang mag-ina sa isang malayong pook. Ang ina ay si Aling Rosa at ang anak ay si Pinang. Mahal na mahal ni Aling Rosa ang kanyang bugtong na anak. Kaya lumaki si Pinang sa layaw. Gusto ng ina na matuto si Pinang ng mga gawaing bahay, ngunit laging ikinakatwiran ni Pinang na alam na niyang gawin ang mga itinaturo ng ina. Kaya't pinabayaang lang niya ang kanyang anak.

Isang araw nagkasakit si Aling Rosa. Hindi siya makabangon at makagawa ng gawaing bahay. Inutusan niya si Pinang na magluto ng lugaw. Isinalang ni Pinang ang lugaw ngunit napabayaang dahil sa kalalaro. Ang lugaw ay dumikit sa palayok at nasunog. Nagpasensiya na lang si Aling Rosa, napagsilbihan naman siya kahit paano ng anak.

Nagtagal ang sakit ni Aling Rosa kaya't napilitang si Pinang ang gumagawa sa bahay. Isang araw, sa kanyang pagluluto hindi niya makita ang posporo. Tinanong ang kanyang ina kung nasaan ito. Isang beses naman ay ang sandok ang hinahanap. Ganoon ng ganoon ang nangyayari. Walang bagay na di makita at agad tinatanong ang kanyang ina. Nayamot si Aling Rosa sa katatanong ng anak kaya't nawika nito: " Naku! Pinang, sana'y magkaroon ka ng maraming mata upang makita mo ang lahat ng bagay at hindi ka na tanong nang tanong sa akin.

Dahil alam niyang galit na ang kanyang ina ay di na umimik si Pinang. Umalis siya upang hanapin ang sandok na hinahanap. Kinagabihan, wala si Pinang sa bahay. Nabahala si Aling Rosa. Tinatawag niya ang anak ngunit walang sumasagot. Napilitan siyang bumangon at naghanda ng pagkain.

Pagkaraan ng ilang araw ay magaling-galing na si Aling Rosa. Hinanap niya si Pinang. Tinanong niya ang mga kapitbahay kung nakita nila ang kanyang anak. Ngunit naglahong parang bula si Pinang. Hindi na nakita ni Aling Rosa si Pinang.

Isang araw, may nakitang halaman si Aling Rosa sa kanyang bakuran. Hindi niya alam kung anong uri ang halamang iyon. Inalagaan niyang mabuti hanggang sa ito'y magbunga. Laking pagkamangha ni Aling Rosa ng makita ang anyo ng bunga nito. Ito'y hugis-ulo ng tao at napapalibutan ng mata.

Biglang naalaala ni Aling Rosa ang huli niyang sinabi kay Pina, na sana'y magkaroon ito ng maraming mata para makita ang kanyang hinahanap. Tahimik na nanangis si Aling Rosa at laking pagsisisi dahil tumalab ang kanyang sinabi sa anak. Inalagaan niyang mabuti ang halaman at tinawag itong Pinang, Sa palipat-lipat sa bibig ng mga tao ang pinang ay naging pinya.